

Treći dan: Za bolje društvo

201. Evangelizacija nije jedino samoevangeliziranje krštenika, nego je to također svjedočanstvo svijetu i društvu. Crkva živi u nužnoj napetosti i udaljenosti od "svijeta", ukoliko je on odijeljen od Boga (Iv 1,10). Ona stoga može i mora proročkom snagom otvoreno imenovati što je nepravedno i što vodi prisili. Uzor takvog proročkog protesta su starozavjetni proroci kako vidimo u sljedećim tekstovima:

"Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Gospoda Boga: Kidati okove nepravedne, razvezivatispone jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove; podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola, i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi... Vikneš li, Gospodin će ti odgovoriti, kad zavapiš reći će: Evo me!" (Iz 58,6 sl.9, usp. Jr 22,13-17).

"Priopćujemo vam, braćo, milost Božju koja je dana crkvama makedonskim; unatoč mnogim kušnjama i nevoljama izobilna njihova radost i skrajnje siromaštvo preli se u bogatstvo darežljivosti. Svjedočim uistinu: oni su nas dragovoljno po svojim mogućnostima i preko mogućnosti – veoma usrdno molili za milost zajedništva u ovom posluživanju svetih. I to ne samo kako se nadasmo, nego same sebe predadoše najprvo Gospodinu, a onda nama, po volji Božjoj... U sadašnjem trenutku vaš suvišak za njihovu oskudicu da jednom njihov suvišak bude za vašu oskudicu te bude jednakost" (2 Kor 8.1-5.14).

1. Što stoji u tekstovima?

202. Proročka riječ je od svog početka uvijek bila i društveno-kritička. Izaija kori posjednike što "poste" da bi "zaslužili" Božju naklonost, a nisu spremni odstraniti socijalnu nepravdu. Tek kada se to dogodi "Bog će odgovoriti": dokaz za ispravnost odnosa prema Bogu je odstranjenje nepravde, potlačenosti i gladi. Nema čisto "privatnog" odnosa s Bogom!

Tekst iz druge poslanice Korinćanima daje uvid u "pomoć za razvoj" među novozavjetnim zajednicama: kršćani u Makedoniji i Grčkoj darovali su neočekivano veliki iznos za siromahe u Jeruzalemu. Time nisu samo darovali materijalne darove, nego - kako stoji u grčkom originalu - sami sebe, jer su se već ranije darovali Gospodinu. Ovdje je jasno da socijalno zalaganje kršćana nije samo vremenita ujednačena raspodjela dobara:

1. Na početku svakog socijalnog zalaganja u Novom zavjetu stoji osobna povezanost *pojedince* uz Isusa Krista.

2. Iz nje slijedi pozitivno iskustvo duhovnog i socijalnog zajedništva u zajednicama.

3. Ovo potiče na socijalno zalaganje u društvu.

2. Što nam Bog želi reći?

203. Ti nužno živiš u jednoj društvenoj okolini koja te obilježuje. Evanđelje je pak neovisno o svim kulturama i stoga može prožeti sve kulture: ako susretneš Boga, dobivaš snagu da se suprotstaviš ideologijama koje se nameću da će dati smisao tvom životu.

Takve su one države (ponajprije na području koji je pod utjecajem marksizma) ili pojedine partije, koje sve hoće planirati. To nužno vodi potiskivanju elementarne ljudske slobode i nasilnom gospodarenju pojedinaca u ime kolektiva. Kršćanin se može suprotstaviti toj prisili: on zna da Bog ima sveobuhvatni plan sa svijetom, s društvom i sa svakim pojedincem, i da Božje gospodstvo oslobađa (1,15-18). Tko se Bogu povjeri u slobodi koju mu je Bog darovao, zna što je prava sloboda (11,74 sl):

Samo povezanost s Bogom omogućuje društveni poredak bez vanjskih i nutarnjih prisila.

Prisilnom gospodstvu kolektiva suprotstavlja se ideologija koja poziva na *ostvarenje samoga sebe ne vodeći računa o bilo čemu*. Ali i ona ima za posljedicu društvene prisile: prisilu na potrošnju i na isključivo privatno korištenje posjeda, prisilu na bezobzirno nadmetanje u osobnom i društvenom životu, prisilu na nepoštivanje okoliša u ime gospodarstvenog napretka, socijalni pritisak da se seksualnost odijeli od osobnog predanja (seksualna "velikodušnost") itd..

Kršćanin može i mora se suprotstaviti tim prisilama: one uništavaju poštivanje dostojanstva bližnjih, poštivanje pojedinaca pred samim sobom, poštivanje života sve do ubijanja nerođene djece. Povezanost s Isusom Kristom je *nutarnja mjera* po kojoj kršćanin može mjeriti sve totalitarne zahtjeve i svjetska "učenja spasenja". Samo Isus Krist može osloboditi ljudsku slobodu;

"Za slobodu nas Krist oslobodi! Držite se dakle i ne dajte se ponovno u jaram ropstva!" (Gal 5.1)

3. što moram činiti?

204. Pozvan si na to da se u ime oslobođenja čovjeka, koje Bog nudi, suprotstaviš svim društvenim prisilama koje sprečavaju osobni odnos čovjeka s Bogom. Surađuj stoga prema mogućnostima na promjeni nepravednih i prisilnih struktura u kojima se je "griješ svijeta" (Iv 1,29) institucionalno utvrdio. Doprinesi u političkom osvješćivanju: nužnost nenasilnog rješavanja sukoba unutar države i na međudržavnom području, pravedno izjednačenje dobara među bogatim i siromašnim zemljama, suprotstavljanje svakom pripremanju rata.

Ako vjeruješ, na temelju duhovnih iskustava, da si oslobođen od političkih i društvenih

obveza, kobno zavaravaš samoga sebe. Tada zamjenjuješ "pobožne osjećaje" s iskustvom Boga.

Nutarnji odnos prema Bogu potiče na odgovornu suradnju da se po oslobođenju, koje Bog nudi utječe na društveni i politički razvoj.

Promjena nepravednih i prisilnih društvenih struktura mora biti popraćena *pokršćanjenjem osjećaja*: Isus se je zauzeo za prezrene i obespravljene, za "siromahe". Njegovo zalaganje za njih bilo je i čuvstveno, ali su njegovi osjećaji bili posve prožeti Duhom Svetim. Isusov Duh želi i tebe sve više i više voditi k tome

- da ne želiš drugima vladati niti ih iskorištavati, nego poštivati njihovu jedinstvenu slobodu i dostojanstvo
- da druge ne kritiziraš samo, nego da ih i hvališ
- da na agresiju drugih primjerenom reagiraš
- da od srca oprostiš
- da postaneš osjetljiviji na nepravdu koja se drugima nanosi.

Ako se prepustiš tim osjećajima Duha Isusova, možeš na svojem položaju doprinijeti i novoj političkoj "kulturi stranačkog nadmetanja".

Pokršćanjenje osjećaja i stavova jednako je važno kao i promjena društvenih struktura,